

ผลการใช้ของเล่นต่อความสามารถทางภาษาของเด็กก่อนวัยเรียน

The Effect of Toy Playing on Preschool Children's Language Proficiency

ภณอนงค์ จันทะเทศ^{1*} และ สุวรี ฤกษ์จารี²

Pana-anong Chanthes^{1*} and Suwaree Rerkjaree²

¹ นักศึกษาลัทธิศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษาและการให้คำปรึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น
Master of Education Program in Educational Psychology and Counseling, Faculty of Education, Khon Kaen University

² รองศาสตราจารย์ สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษาและการให้คำปรึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

Associate Professor, Department of Educational Psychology and Counseling, Faculty of Education, Khon Kaen University

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้เป็นการศึกษาแบบกึ่งทดลอง (Quasi - experimental research design) มีวัตถุประสงค์ของการวิจัยคือ 1) เพื่อเปรียบเทียบผลการใช้ของเล่นต่อความสามารถทางภาษาของกลุ่มทดลองก่อนและหลังได้รับการจัดกิจกรรมการเล่นของเล่น 2) เพื่อเปรียบเทียบผลการใช้ของเล่นต่อความสามารถทางภาษาระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมหลังได้รับการจัดกิจกรรมการเล่นของเล่น กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้คือ นักเรียนชาย-หญิงที่มีอายุระหว่าง 4-6 ปี ที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นอนุบาล 2 โรงเรียนเทศบาลบ้านศรีฐาน ภาคเรียนที่ 2 ประจำปีการศึกษา 2557 รวมจำนวนทั้งสิ้น 20 คนโดยผู้วิจัยทำการคัดเลือกนักเรียนด้วยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการดำเนินการวิจัยคือ โปรแกรมการจัดกิจกรรมการเล่นของเล่นพร้อมด้วยของเล่น จำนวน 12 ครั้ง และเครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลคือแบบวัดความสามารถทางภาษาที่มีค่าความเชื่อมั่น 0.92 เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนความสามารถทางภาษา ก่อนและหลังทดลองโดยใช้สถิติ The Wilcoxon Matched-Pairs Signed Ranks Test และวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนความสามารถทางภาษา ก่อนและหลังทดลองระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมใช้สถิติ The Mann-Whitney U test

ผลการวิจัย พบว่า 1) นักเรียนกลุ่มทดลองมีความสามารถทางภาษาหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 2) คะแนนความสามารถทางภาษาหลังการทดลองของกลุ่มทดลองสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ: ของเล่น, ความสามารถทางภาษา, เด็กก่อนวัยเรียน

*Corresponding author. Tel.: +66 (0) 850018084

Email address: panaanong@gmail.com

Abstract

This research was a Quasi-experimental research design. The objectives of this study were: 1) to compare the effect of toy playing on experimental group's language proficiency between pretest and posttest, and 2) to compare the effect of toy playing on language proficiency during the posttest between the experimental group and the control group. The samples of this study were 20 male and female students whose ages were between 4-6 years old studying in Kindergarten 2, Ban Sri Than Municipal School, during the second semester of 2014 academic year. They were selected by Simple Random Sampling. The research instrument for research implementation was the Program for 12 kinds of Toy Playing Activities. The research instrument using for data collection, was the Language Proficiency Test with Reliability = 0.92. The Wilcoxon Matched-Pairs Signed Ranks Test was administered for analyzing the differences between pretest and posttest scores of Language Proficiency. The Mann-Whitney U Test was administered for analyzing the pretest and posttest scores of Language Proficiency between the experimental group, and the control group.

The research findings found that: 1) The experimental group's posttest score of Language Proficiency was significant higher than the pretest score at .05 level. 2) The experimental group's posttest score of Language Proficiency was significant higher than the control group at .05 level.

Keywords: Toy, Language Proficiency, Preschool Children

บทนำ

ภาษาเป็นเครื่องมือสำคัญที่มนุษย์ใช้ในการดำรงชีวิต มนุษย์ทุกเพศทุกวัยใช้ภาษาเพื่อการรับรู้ ทำความเข้าใจและแสดงออกในระหว่างการทำกิจกรรมตั้งแต่ต้นจนจนเข้าอน ภาษาถือเป็นเครื่องมือในการสื่อสาร มนุษย์ใช้ภาษาเพื่อติดต่อ แสดงความต้องการ ความรู้สึกนึกคิด ความเข้าใจระหว่างกันและกัน นอกจากนี้ภาษายังเป็นเครื่องมือที่สำคัญในการถ่ายทอดความรู้ ประสบการณ์ ให้มนุษย์เกิดการเรียนรู้ พัฒนาระดับชาวนับปัญญาของตนให้สูงขึ้น ซึ่งในการพัฒนาภาษาของมนุษย์นั้นเกิดขึ้นตั้งแต่ช่วงชีวิตแรก การพัฒนาภาษาจึงเป็นเรื่องสำคัญสำหรับพ่อแม่ ผู้ปกครอง ครูผู้ดูแล ตลอดจนผู้ใกล้ชิดกับเด็ก

ภาษาจะเป็นเครื่องมือที่ช่วยให้เด็กสามารถใช้เป็นสื่อกลางในการเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ รอบตัว การพัฒนาภาษาจนสามารถใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวันได้ดีเป็นเหตุการณ์ที่สำคัญสำหรับชีวิตเด็ก เพราะภาษาเป็นเครื่องมือในการพัฒนาด้านสังคม สติปัญญาและอารมณ์ เด็กที่ใช้ภาษาได้อย่างมีประสิทธิภาพย่อมได้เปรียบเมื่อเข้าโรงเรียนและไปใช้ชีวิตนอกบ้าน [5] ดังนั้นการพัฒนาภาษาจึงมีความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง ดังเห็นได้จากการถูกกำหนดไว้เป็นหนึ่งในจุดหมายมาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 ที่ระบุไว้ว่า “เด็กสามารถใช้ภาษาสื่อสารได้เหมาะสมกับวัย” [10] โดยขอขยายการพัฒนาภาษา

ได้ระบุไว้ว่า “เพื่อให้เด็กได้มีโอกาสใช้ภาษาในการสื่อสาร ถ่ายทอดความรู้สึก ความนึกคิด ความรู้ ความเข้าใจในสิ่งต่าง ๆ ที่เด็กมีประสบการณ์ จึงควรจัดกิจกรรมทางภาษาให้มีความหลากหลายในสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ มุ่งปลูกฝังให้เด็กรักการอ่าน และบุคคลที่แวดล้อมต้องเป็นแบบอย่างที่ดีในการใช้ภาษา ทั้งนี้ต้องคำนึงถึงหลักการจัดกิจกรรมทางภาษาที่เหมาะสมกับเด็กเป็นสำคัญ” [10]

จากข้อบ่งชี้หลักการดังกล่าวที่ได้กล่าวถึงนี้ กระบวนการเล่นจึงมีความเหมาะสมสำหรับเด็กในช่วงวัยนี้ เพราะการเล่นเป็นธรรมชาติและความต้องการของเด็ก จึงนับว่าการเล่นเป็นกิจกรรมที่สำคัญของเด็กปฐมวัย เป็นพื้นฐานการเรียนรู้และจุดประกายสมองที่สำคัญที่สุด [16] เด็กจะเรียนรู้โลกรอบตัวจากการเล่นเป็นส่วนใหญ่ ซึ่งถ้าหากเด็กได้รับการเอาใจใส่ ดูแลในการเล่นให้เหมาะสมแล้ว ก็จะช่วยให้มีพัฒนาการที่ดี ทั้งทางด้านร่างกาย ด้านสติปัญญา ด้านบุคลิกภาพและด้านจิตใจ [15] จึงอาจกล่าวได้ว่าการเล่นช่วยให้เด็กสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับโลกรอบตัว ในการเล่นเด็กจะมีอำนาจที่จะกระทำสิ่งต่าง ๆ เพื่อตนเอง ขณะเดียวกันเด็กก็มีโอกาสฝึกทักษะที่สำคัญและพัฒนาความเชื่อมั่นในตนเอง [13] [20] การเล่นของเล่นจะให้ความสนุกสนานเพลิดเพลิน เสริมสร้างความคิดสร้างสรรค์จินตนาการและฝึกทักษะต่าง ๆ ดังงานวิจัยหลายฉบับที่ได้นำเสนอเกี่ยวกับของเล่นกับพัฒนาการของเด็ก ต่างพบว่า ของเล่นเด็กล้วน

มีผลต่อพัฒนาการในด้านต่าง ๆ ดังเช่นผลการศึกษา [19] แสดงให้เห็นว่า การอ่านออกเสียงและการจัดเตรียมของเล่น มีความสัมพันธ์ในทางที่ดีต่อการรู้คิดและพัฒนาการทางภาษาของเด็ก เช่นเดียวกับผลการศึกษา [8] ที่พบว่า การจัดหาสื่อการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับอายุ เช่น หนังสือและของเล่น ทำให้เด็กมีการพัฒนาในด้านภาษาและการเรียนรู้ นอกจากนี้ การศึกษาการจัดเตรียมหรือการใช้ของเล่นเพื่อพัฒนา สนับสนุน ส่งเสริมความสามารถทางภาษาในเด็กแล้ว ยังมีผลการศึกษาที่มีลักษณะคล้าย ๆ กัน กล่าวคือ การใช้สื่อในรูปแบบต่าง ๆ ในการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาความสามารถทางภาษาในเด็กก่อนวัยเรียนดังเช่นการศึกษา [17] ที่แสดงให้เห็นว่าการจัดกิจกรรมเล่นิทานประกอบหุ่น สามารถพัฒนาให้เด็กปฐมวัยมีความสามารถทางการพูดสูงขึ้น

จากเหตุผลข้างต้น เพื่อเป็นการส่งเสริมความสามารถทางด้านภาษาอันเป็นเครื่องมือที่สำคัญในการเรียนรู้ของมนุษย์ตั้งแต่ในช่วงชีวิตแรก โดยใช้วิธีการที่เหมาะสมตามและสอดคล้องกับนวัตกรรมการสอนภาษาตามลักษณะอันเป็นธรรมชาติของวัย ให้เด็กเกิดความสนุกสนานควบคู่กับการพัฒนาทางด้านภาษา โดยเน้นให้เด็กได้เรียนรู้ผ่านกระบวนการเล่นผู้วิจัยจึงมีความประสงค์ที่จะศึกษาการนำของเล่นมาเป็นเครื่องมือในการส่งเสริมความสามารถทางภาษาในเด็กก่อนวัยเรียน อันจะเป็นแนวทางให้กับพ่อแม่ ผู้ปกครอง ครู หรือผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการพัฒนาทักษะทางภาษาในเด็กก่อนวัยเรียนต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อเปรียบเทียบผลการใช้ของเล่นต่อความสามารถทางภาษาของกลุ่มทดลองก่อนและหลังการเล่นของเล่น
2. เพื่อเปรียบเทียบผลการใช้ของเล่นต่อความสามารถทางภาษาระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมหลังการเล่นของเล่น

วิธีดำเนินการวิจัย

1. **กลุ่มตัวอย่าง** คือ นักเรียนชาย-หญิงที่มีอายุระหว่าง 4-6 ปีที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นอนุบาล 2 โรงเรียนเทศบาลบ้านศรีฐาน ภาคเรียนที่ 2 ประจำปีการศึกษา 2557 ได้มาด้วยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) โดยการจับสลากจากห้องอนุบาล 2/1 เป็นกลุ่มทดลองที่ได้รับการเล่นของเล่น จำนวน 10 คน และห้องอนุบาล 2/2 เป็นกลุ่มควบคุมที่ไม่ได้รับการเล่นของเล่นจำนวน 10 คน รวมจำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 20 คน

2. **รูปแบบการวิจัย** เป็นการวิจัยแบบกึ่งทดลอง (Quasi-experimental research design) มีการทดสอบก่อนการทดลอง (Pretest) และการทดสอบหลังการทดลอง (Posttest) กับกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลอง เพื่อศึกษาผลการใช้ของเล่นพัฒนาความสามารถทางภาษา

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.1 โปรแกรมการจัดกิจกรรมการเล่นของเล่นพร้อมด้วยของเล่นจำนวนทั้งสิ้น 12 แผน

3.2 แบบทดสอบความสามารถทางภาษาที่ผู้วิจัยได้ทำการดัดแปลงจากแบบทดสอบความพร้อมทางสติปัญญา ด้านความสามารถทางภาษาระดับชั้นปฐมวัยฉบับการฟังของ [6] และสร้างคำถามขึ้นเพิ่มเติมเพื่อใช้ประเมินความสามารถทางภาษา รวมทั้งหมด 30 ข้อ

4. **การเก็บรวบรวมข้อมูล** มีลำดับการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

4.1 ทำการทดสอบก่อนการทดลองจัดกิจกรรม (Pretest) โดยใช้แบบทดสอบวัดความสามารถทางภาษาจำนวน 1 วันกับนักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

4.2 ดำเนินการทดลองจัดกิจกรรมกับกลุ่มทดลองจำนวน 12 กิจกรรม เป็นระยะเวลา 4 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 3 วัน กิจกรรมละ 30 นาที

4.3 ทำการทดสอบหลังการทดลองจัดกิจกรรม (Posttest) โดยใช้แบบทดสอบวัดความสามารถทางภาษาฉบับเดิมจำนวน 1 วันกับนักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมอีกครั้ง

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

5.1 เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนความสามารถในการแก้ปัญหาของกลุ่มทดลอง ก่อนและหลังการทดลองโดยใช้สถิติ The Wilcoxon Matched-Pairs Signed Ranks Test

5.2 เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนความสามารถในการแก้ปัญหาระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมโดยใช้สถิติ The Mann-Whitney U Test

สรุปและอภิปรายผล

1. สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัย ผู้วิจัยนำเสนอ แสดงดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์ค่าความแตกต่างของผลคะแนน
ความสามารถทางภาษาก่อนการทดลองและหลัง
การทดลองของกลุ่มทดลอง

	N	Mean Rank	Sum of Rank	Z	P-Value
คะแนนความสามารถในการแก้ปัญหา				-2.807	.005
หลัง < ก่อน	0	.00	.00		
หลัง > ก่อน	10	5.50	55.00		

จากตารางผลการวิเคราะห์โดยใช้สถิติ The Wilcoxon Matched-Pairs Signed Ranks Test พบว่า กลุ่มทดลอง ทั้ง 10 คน มีคะแนนความสามารถทางภาษาในระยหลังการทดลองมากกว่าระยก่อนการทดลอง ซึ่งแสดงให้เห็นว่า นักเรียนกลุ่มทดลองที่ได้เล่นของเล่นมีความสามารถทางภาษาในระยหลังการทดลองสูงกว่าระยก่อนการทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์ค่าความแตกต่างของคะแนน
ความสามารถทางภาษาหลังการทดลองระหว่าง
กลุ่มทดลองที่ได้เล่นของเล่น และกลุ่มควบคุมที่
ไม่ได้เล่นของเล่น

	N	Mean Rank	Sum of Rank	Z	P-Value
คะแนนความสามารถในการแก้ปัญหา				-2.514	.0012
กลุ่มทดลอง	10	18.80	138.0		
กลุ่มควบคุม	10	7.20	72.00		

จากตารางผลการวิเคราะห์โดยใช้สถิติ The Mann-Whitney U test พบว่า ค่า p มีค่าเท่ากับ 0.012 ซึ่งน้อยกว่าระดับนัยสำคัญที่กำหนดไว้ ดังนั้นผลการวิเคราะห์แสดงให้เห็นว่าในระยหลังการทดลอง นักเรียนกลุ่มทดลองที่ได้เล่นของเล่นมีความสามารถทางภาษาสูงกว่านักเรียนกลุ่มควบคุมที่ไม่ได้เล่นของเล่นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2. อภิปรายผลการวิจัย

จากการศึกษาพบว่า หลังได้รับกิจกรรมการเล่นของเล่น เด็กก่อนวัยเรียนมีความสามารถทางภาษาสูงกว่าก่อนได้รับกิจกรรมการเล่นของเล่น และเด็กก่อนวัยเรียน

ที่ได้รับกิจกรรมการเล่นของเล่น มีความสามารถทางภาษาสูงกว่าเด็กก่อนวัยเรียนที่ไม่ได้รับกิจกรรมการเล่นของเล่น

จากผลการวิจัยดังกล่าวแสดงให้เห็นว่าการเล่นของเล่นจะส่งผลต่อความสามารถทางภาษาเนื่องจากกระบวนการเล่นเป็นกระบวนการที่เด็ก ๆ ได้ลงมือเล่นโดยตนเองด้วยความเต็มใจ รูปแบบและวิธีการเล่นจะมาจากตัวเด็ก ๆ เอง ทำให้การใช้ภาษาระหว่างการเล่นเกิดขึ้นโดยธรรมชาติ ไร้ข้อกำหนดหรือเงื่อนไข เด็ก ๆ มีการแสดงออกทางภาษาโดยไม่รู้ตัวตลอดการเล่นของเล่น ซึ่งการเรียนรู้ภาษาผ่านการได้ลงมือปฏิบัติเล่นของเล่นจริง ๆ ด้วยตนเองลักษณะนี้ สอดคล้องกับแนวคิดของ Dewey [14] ที่มีแนวคิดว่าการเรียนรู้ภาษาของเด็กก่อนการพัฒนาเข้าสู่การใช้ภาษาอย่างถูกต้องตามหลักภาษา เกิดจากประสบการณ์ตรงโดยการลงมือกระทำด้วยตนเอง (Learning by Doing) สอดคล้องกับผลการศึกษา [7] ที่พบว่าการจัดกิจกรรมรูปแบบประสบการณ์ตรงให้กับเด็ก มีการเปิดโอกาสให้เด็กเกิดการเรียนรู้และแลกเปลี่ยนประสบการณ์ทางภาษาจะส่งผลให้เด็กมีทักษะทางภาษาที่ดี นอกจากนี้จากการทดลองเด็กจะเรียนรู้ภาษาผ่านกระบวนการเล่นของเล่นภายใต้บรรยากาศที่เป็นธรรมชาติ สนุกสนาน ไร้ความตึงเครียดหรือกฎข้อบังคับ จะทำให้เด็ก ๆ มีความคุ้นเคย กล้าพูด กล้าคุย กล้าแสดงความคิดเห็น ซึ่งพฤติกรรมเหล่านี้ส่งผลต่อการพัฒนาความสามารถทางภาษาเป็นอย่างมาก สอดคล้องกับการศึกษา [3] ที่กล่าวว่า การจัดประสบการณ์ด้วยบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมที่กระตุ้น ส่งเสริมให้เด็กได้แสดงออกอย่างอิสระในสถานการณ์ที่เด็กได้เรียนรู้จากประสบการณ์ตรง ไม่เคร่งเครียด จะทำให้เด็กสบายใจ สามารถเป็นการส่งเสริมการพูดของเด็กปฐมวัยให้สูงขึ้น

กระบวนการเล่นเป็นกระบวนการที่ทำให้เด็กได้มีปฏิสัมพันธ์ทั้งระยหว่างเด็ก ๆ ด้วยตนเอง และปฏิสัมพันธ์ระยหว่างผู้วิจัย ในระยหว่างการเล่น เด็กจะเกิดการเรียนรู้ภาษาจากสื่อของเล่นที่มีทั้งสื่อรูปภาพสิ่งพิมพ์ วัตถุ สิ่งของที่จำลองข้าวของเครื่องใช้ในชีวิตประจำวัน มีการฝึกฝนการใช้ภาษาในการพูดคุยเพื่อแสดงความต้องการของตนเองต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นการพูดกับเพื่อน การเล่าเรื่อง การบรรยายสิ่งที่ตนเองกำลังเล่น การพูดคุยแลกเปลี่ยนความคิดเห็นโต้ตอบกับผู้วิจัย ซึ่งนอกจากการแสดงออกทางภาษาโดยการพูดแล้ว เด็ก ๆ จะยังได้ฟังเพื่อนคนอื่น ๆ เล่าเรื่องและได้มีโอกาสเล่าเรื่องของตนเอง อีกทั้งยังมีการฟังเรื่องราวจากการอธิบายเพิ่มเติมจากผู้วิจัย ซึ่งลักษณะการสนทนาเหล่านี้ทำให้เด็ก ๆ ได้เกิดการฝึกใช้ภาษาจากประสบการณ์การเล่นและประสบการณ์จาก

ชีวิตจริงเข้าด้วยกัน จากการทดลองจะพบว่า เด็ก 1 คน อาจไม่ทราบคำศัพท์จากของเล่นทั้งหมด แต่เมื่อเด็ก ๆ ช่วยกันแสดงความคิดเห็น เด็กที่รู้มีการเล่า เด็กที่ไม่รู้มีการฟัง บวกกับการอธิบายเพิ่มเติมจากผู้วิจัย ทำให้กิจกรรมมีทั้งผู้พูดและผู้ฟัง จึงทำให้เด็ก ๆ เกิดการเรียนรู้ภาษาเพิ่มขึ้น นอกจากนี้ยังพบว่าเด็กบางคนได้ใช้ภาษาสื่อสารพูดกับตนเองในขณะที่เล่น แสดงให้เห็นว่าสภาพแวดล้อมที่เด็กถูกเลี้ยงดูไม่ว่าจะเป็นจากครอบครัวหรือโรงเรียนต่างสามารถส่งผลต่อการเรียนรู้ภาษาของเด็กได้ สอดคล้องกับทฤษฎีปฏิสัมพันธ์ (Interaction Theory) [11] ที่เน้นการได้มาซึ่งภาษาจากทฤษฎีนี้ว่า พัฒนาการทางภาษาของคนเรา จะต้องมีความสัมพันธ์เชื่อมโยงเกี่ยวกับโลกและการเรียนรู้ดังกล่าวจะเกิดจากการที่เด็กได้มีความสัมพันธ์กับบุคคลในสังคมรอบ ๆ ตัว เด็กจะสร้างระบบการพูด ระบบภาษาของตนเองขึ้นมา โดยมีแม่เป็นผู้ดูแลช่วยเหลือ ระบบภาษาของเด็กจะค่อย ๆ พัฒนาขึ้นเรื่อย ๆ จะเห็นได้ว่านอกจากบุคคล ในครอบครัวที่สามารถช่วยเหลือให้เด็กเกิดการเรียนรู้ภาษาแล้ว สภาพแวดล้อมนอกบ้านเช่น โรงเรียน ซึ่งมีความใกล้ชิดกับตัวเด็กก็ยังสามารถสอนภาษาให้กับเด็ก ๆ ได้อีกด้วย ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษา [4] ที่ได้อธิบายว่าการที่เด็กได้มีโอกาสใช้ภาษาตามวัยของตน โดยผ่านกระบวนการที่ผู้ปกครองมีบทบาทในการปฏิบัติกิจกรรมร่วมกับเด็กมีโอกาสพูดคุย สนทนาซึ่งผู้ปกครองเป็นต้นแบบทางภาษา บรรยายากสเหล่านั้นล้วนส่งเสริมให้เด็กเรียนรู้ภาษา เพราะเด็กเรียนรู้จากประสบการณ์ จากการกระทำและกิจกรรมที่บูรณาการสอดคล้องกับวิถีชีวิตของเด็ก จะช่วยส่งเสริมให้เด็กเกิดความเข้าใจในภาษา

ระหว่างกระบวนการเล่นผู้วิจัยจะให้คำชมเชยในความสามารถของเด็กเมื่อสร้างสรรค์ผลงานจากการเล่นสำเร็จหรือสามารถตอบคำถามหรืออธิบายผลงานของตนได้ ซึ่งการให้คำชมเชย การแสดงท่าทางความสนใจด้วยวิธีการต่าง ๆ การพูดกระตุ้น การสนับสนุนในคำตอบของเด็ก ทำให้เด็กมีความกระตือรือร้น มีความมั่นใจในการตอบคำถาม พูดคุย เล่าเรื่อง หรือแสดงความคิดเห็นกับผู้วิจัยมากและบ่อยครั้งขึ้นสอดคล้องกับทฤษฎีการเสริมแรง (Reinforcement Theory) [11] ที่กล่าวถึงการได้มาซึ่งภาษาไว้ว่า ทฤษฎีเสริมแรงนี้อาศัยหลักการของทฤษฎีการเรียนรู้ที่เชื่อว่าพฤติกรรมทั้งหลายถูกสร้างขึ้นได้โดยจากการวางเงื่อนไข เด็กจะแสดงพฤติกรรมการใช้ภาษามากขึ้นเมื่อได้รับแรงเสริมที่พึงพอใจ นอกจากนี้การที่เด็กได้รับการกระตุ้นจากครู ได้รับกำลังใจจากเพื่อนจะทำให้เด็กมีความกระตือรือร้นที่จะฝึกการพูด มีความมั่นใจที่จะเล่าเรื่องมากขึ้น [2] และการ

ที่เด็กได้พูดคำศัพท์ให้เพื่อนฟังและเด็กเกิดความภาคภูมิใจที่มีคนสนใจฟังในสิ่งที่ตนเองพูดจะทำให้เด็กพูดคำศัพท์มากขึ้นรวมถึงคำที่พูดคำศัพท์ได้เป็นอย่างดี [12]

จากการทดลองยังพบว่า เด็กบางคนจะพูดคำศัพท์ที่คล้ายกับการพูดซ้ำหรือลอกคำตอบจากเพื่อนคนที่พูดก่อน ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีการเลียนแบบ (The Imitation Theory) [11] ที่กล่าวถึงพัฒนาการด้านภาษาว่า พัฒนาการทางการพูดนั้นเกิดขึ้นได้หลายทาง โดยอาศัยการเลียนแบบซึ่งอาจเกิดได้จากการมองเห็นหรือการได้ยินเสียง ดังเช่นการศึกษา [17] ที่ได้กล่าวถึงผลการที่เด็กได้ลงมือเล่านิทานประกอบหุ่น โดยมีการเลียนแบบบทสนทนาของตัวละครว่าทำให้เด็กได้ฝึกการพูด อีกทั้งยังช่วยให้เด็กที่ยังไม่รู้ได้เรียนรู้คำศัพท์ใหม่ ๆ อีกด้วย จากการวิจัยยังสังเกตได้ว่านอกจากการพูดเลียนแบบกันและกันแล้วหลาย ๆ ครั้งที่เด็ก ๆ ใช้การอธิบายเป็นการแสดงท่าทางเพื่อสื่อความกับผู้วิจัย แสดงให้เห็นว่าเด็กมีการรับรู้และเรียนรู้ภาษาจากการมองเห็นสื่อหรือสิ่งแวดลอมต่าง ๆ รอบตัว ดังเช่นจากการทดลอง มีเด็กแสดงท่าทางขยับมือเพื่ออธิบายคำว่า “เลื้อย” แสดงให้เห็นว่าเด็กมีประสบการณ์เคยพบเห็น “เลื้อย” มากกว่าและมีความต้องการสื่อให้ผู้วิจัยทราบแต่ไม่สามารถสื่อออกมาเป็นคำพูดได้ จึงใช้วิธีการแสดงท่าทาง

จะเห็นได้ว่าการเล่นของเล่นถือเป็นการเปิดประสบการณ์ใหม่สำหรับเด็ก โดยเฉพาะกับเด็กบางกลุ่มที่ยังไม่เคยเล่นของเล่นชนิดนั้น ๆ ซึ่งกลุ่มเด็กที่ได้มีโอกาสเล่นที่หลากหลายและมีโอกาสเล่นที่มากกว่าจะมีโอกาสในการพัฒนาความสามารถในด้านต่าง ๆ รวมถึงความสามารถทางด้านภาษา ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาที่กล่าวถึงบทบาทการเล่นในการพัฒนาภาษาว่าการเล่นจะทำให้เด็กได้ฝึกคิดเป็นภาพสัญลักษณ์เพราะของเล่นจะเสมือนเป็นตัวแทนของสิ่งของสิ่งนั้นจริง ๆ ซึ่งในการเล่นหลาย ๆ รูปแบบนั้นมักจะพบรูปแบบการเล่นเชิงปฏิสัมพันธ์ทางสังคมอย่างเป็นธรรมชาติ ซึ่งรูปแบบการเล่นนี้จะช่วยสนับสนุนพัฒนาการทางภาษา โดยระยะเวลาที่เด็กใช้ในการสนทนายระหว่างการเล่นจะมีความสัมพันธ์กับปริมาณของคำศัพท์ [21] นอกจากนี้ การศึกษาในหัวข้อหนังสือ ของเล่น ปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้ปกครองกับเด็กและพัฒนาการในเด็กชาวละตินยังพบว่าการอ่านออกเสียงและการจัดเตรียมของเล่นมีผลต่อพัฒนาการทางสติปัญญาและภาษาในเด็ก ครอบครัวที่มีการอ่านหนังสือให้เด็ก ๆ ฟังย่อมมีผลต่อพัฒนาการด้านการรู้คิดและการรับรู้ทางภาษา จากผลการวิจัยทำให้ทราบว่าของเล่นและหนังสือช่วยเพิ่มการสื่อสารโดยใช้คำพูดระหว่างผู้ปกครองและเด็ก [19]

ผลการศึกษายังได้อธิบายอีกว่าการจัดเตรียมสื่อการเรียนรู้เช่นหนังสือ และของเล่นที่ช่วยส่งเสริมการเรียนรู้สามารถช่วยส่งเสริมการเรียนรู้แบบบูรณาการทางภาษาและการเรียนรู้ของเด็ก สื่อต่าง ๆ จะเปรียบเสมือนตัวขับเคลื่อนการปฏิสัมพันธ์ แลกเปลี่ยน พูดคุยหวั่นข้อบทสนทนา และที่สำคัญการเล่นของเล่นยังเป็นสิ่งที่ช่วยสนับสนุน ส่งเสริมการเล่นเชิงสัญลักษณ์และพัฒนาทักษะกล่อมเนื้อต่าง ๆ ที่มีสัมพันธ์กับทักษะการรับรู้ทางภาษาอีกด้วย นอกจากนี้การที่เด็กมีความคุ้นเคยกับหนังสือนิทานยังมีความสัมพันธ์กับการรับรู้และการแสดงออกในคำศัพท์ และความสามารถในการอ่านเบื้องต้นอีกด้วย [8]

สรุปได้ว่าการเล่นของเล่นจะส่งผลต่อพัฒนาการทางภาษาของเด็กก่อนวัยเรียนได้หลังจากที่เด็ก ๆ ได้เล่นของเล่นในบรรยากาศที่มีความเป็นกันเองและผ่อนคลาย ซึ่งการเล่นของเล่นจะทำให้เด็กได้พบกับประสบการณ์ใหม่ เด็ก ๆ จะได้เรียนรู้โดยการลงมือทำด้วยตนเอง ในระหว่างการเล่น เด็ก ๆ จะได้มีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งรอบตัวซึ่งจะช่วยสอนภาษาให้กับเด็ก โดยเด็กจะได้เรียนรู้ภาษาในลักษณะการพูดซ้ำคำ การเลียนแบบ การฝึกใช้ประโยค นอกจากนี้การได้รับแรงเสริม สนับสนุนในขณะที่พูดคุย อธิบายหรือเล่าเรื่องจะเป็นตัวช่วยให้เด็กมีความมั่นใจในการใช้ภาษามากขึ้น

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

1.1 ของเล่นที่ช่วยส่งเสริมด้านคำศัพท์อย่างเห็นได้ชัดมักจะเป็นของเล่นที่เป็นรูปภาพ และเป็นคำศัพท์ง่าย ๆ มีเรื่องราวเป็นเรื่องราวใกล้ตัวในชีวิตประจำวัน ดังนั้นผู้ที่ใกล้ชิดกับเด็กอาจเลือกของเล่นที่เป็นประเภทบัตรคำ บัตรรูปภาพ หรือตัวต่อโดมิโนรูปภาพให้กับเด็ก

1.2 การส่งเสริมการใช้ภาษา ของเล่นที่สามารถช่วยฝึกได้เป็นอย่างดีจะเป็นของเล่นที่สนับสนุนให้เด็กได้มีโอกาสเล่นบทบาทสมมติหรือมีการสนทนาพูดคุย เช่น ของเล่นประเภทชุดอาชีพ เครื่องครัว อุปกรณ์ตกแต่งบ้านต่าง ๆ

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ช่วงสัปดาห์แรกของการทดลอง เด็ก ๆ ยังมีความเขินอายและไม่กล้าพูดคุยกับผู้วิจัย ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาภาษาได้ ดังนั้นผู้วิจัยควรเพิ่มเวลาในการทำควมรู้จักและสร้างความคุ้นเคยกับเด็ก ๆ ก่อนการทดลอง

2.2 การเลือกใช้ของเล่น ควรตรวจดูคุณภาพของของเล่นให้มีความเหมาะสม ชัดเจนหรือสื่อความหมายเสมือนจริง เพื่อให้ผู้เล่นมีการรับรู้ข้อมูลที่ถูกต้องให้มากที่สุด

เอกสารอ้างอิง

- [1] Chansong A. Manual For Teacher New Generation. Bangkok: Saladek Printings; 2010. (in Thai).
- [2] Fuangfoo O. The Narrative Story Activities Together With Lotto Game Affecting Language Skills of Early Childhood Children. [M.Ed thesis]. Bangkok: Srinakharinwirot University; 2014. (in Thai).
- [3] Jhonjarun N. Listening and Speaking Abilities of Young Children Through Nursery Rhymes Activities With Pictures. [M.Ed thesis]. Bangkok: Srinakharinwirot University; 2008. (in Thai).
- [4] Kamsangka A. Promoting Young Children Language Comprehension With Parenting Actives Packages "Language Enhancing Through Play" [M.Ed thesis]. Bangkok: Srinakharinwirot University; 2011. (in Thai).
- [5] Kaewkangwal S. Development Psychology. Bangkok: Thammasat University; 2011. (in Thai).
- [6] Kregkkarun R. Activity Complemented Story Telling for Promoting Language Ability of Preschool Children. [M.Ed thesis]. Chiang Mai: Chiang Mai University; 2006. (in Thai).
- [7] Klongklaew R. The Effectiveness of Whole Language Approach Learning Experienced on Thai Easern Young Children Thai Speaking Skill. [M.Ed thesis]. Bangkok: Srinakharinwirot University; 2008. (in Thai).
- [8] Lemonda, C. T. and Rodriguez, E. T. Role in Fostering Young Children's Learning and Language Development. [Internet]. 2008. [cited 2013 June 4]. Available from: http://www.child-encyclopedia.com/pages/pdf/tamis-lemonda-rodriguezangxp_rev-language.pdf

- [9] Leungsuwan P. Preschool children: Activities and Teaching Materials for Learning and Development. Bangkok: Chulalongkorn Univerisy Printing; 1994. (in Thai).
- [10] Ministry of Education. Early Childhood Education Course Guide 2003. Bangkok: Ministry of Education. 2003. (in Thai).
- [11] Niyomtham P. and Niyomtham S. Language Development. Bangkok: Rampai Press; 1997. (in Thai).
- [12] Nonthachai J. Verbal Ability of Preschool Children in Fable Story Telling With Drawing. [M.Ed thesis]. Bangkok: Srinakharinwirot University; 2012. (in Thai).
- [13] Noichan N. (2548) Chilhood Assessment. Nakhon pathom: Nitinai Printing. 2005. (in Thai).
- [14] Office of the Education Council, Ministry of Education Thailand. Preschool Children Learning: Whole Language Learning Approach. V.T.C. Communication Printing; 2007. (in Thai)
- [15] Pankaew C. Making Toy. Bangkok: Tontham Printing; 2001. (in Thai).
- [16] Pruksawan B. Spark idea: Preschool Children (For Teacher and Parents). Bangkok: Chulalongkorn University 2006. (in Thai).
- [17] Silakorn N. Speaking Ability of Early Chidhood Children Using Fable Story Telling With Puppets. [M.Ed thesis]. Bangkok: Srinakharinwirot University; 2013. (in Thai).
- [18] Tantiphachiva K. Learning Activities for Preschool Children. Bangkok: Mitsumpungrafic Brain-Base Book Printing; 2008. (in Thai).
- [19] Tomopoulos Z. Book, Toys, Parent-Child Interaction, and Development in Young Latino Children. [Internet]. 2006 [cited 2014 Jun 13]. Available from: <http://search.proquest.com/docview/208563506/C375F-2FA129C42EAPQ/1?accountid=27797>
- [20] Tumbavon N. Early Childhood Education Program. Bangkok: Chulalongkorn University. 2006. (in Thai).
- [21] Weisberg D. S. and others. Talking up Play, Language Development, and the Role of Adult Support. American Journal of Play, Volume 6. 2013